AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Dragendorff's Reagent

UFI: AP64-K31R-200K-D6CX

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

1.2. Bruk av stoffet/stoffblandingen

Bruk som laboratoriumsreagens

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Selskap:	Waldeck GmbH & Co KG Division Chroma	
Gate:	Havixbecker Str. 62	
Sted:	D-48161 Münster	
Postkontor-boks:	410180 D-48065 Münster	
Telefon:	+49(0)2534/9700	Telefax: +49(0)2534/970258
E-post:	labor1@waldeck-ms.de	
Utsteder:	Dr. Wolfgang Schräder	Telefon: +49(0)2534/970-212
E-post:	labor1@waldeck-ms.de	
Opplysningsgivende område:	Labor Mo. – Do.: 08.00 – 17.00 Uhr, Fr.: 08.00 – 15.00 Uhr labor1@waldeck-ms.de	

1.4. Nødtelefonnummer:

+47 (0)22 59 13 00

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Forordning (EF) nr. 1272/2008

Skin Corr. 1; H314
Eye Dam. 1; H318
STOT RE 1; H372

Ordlyd i H-setningene: se under AVSNITT 16.

2.2. Merkingselementer

Forordning (EF) nr. 1272/2008

Risikobestemmende komponent(er) for etikettering

Potassium iodide p.A.
salpetersyre 65 %

Signalord: Fare

Piktogrammer:

Fareutsagn

H314	Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H372	Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

Forsiktighetsutsagn

P260	Ikke innånd støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.
P280	Benytt vernehansker/verneklær/øyevern/ansiktsvern/hørselsvern.
P301+P330+P331	VED SVELGING: Skyll munnen. IKKE framkall brekning.

P303+P361+P353	VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll eller dusj huden med vann.
P304+P340	VED INNÅNDING: Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende har en stilling som letter åndedrettet.
P305+P351+P338	VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
P310	Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege.

Særlig merking av visse preparater

EUH071	Etsende for luftveiene.

2.3. Andre farer

Det foreligger ingen informasjoner.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2. Stoffblandinger

Farlige komponenter

CAS-nr.	Stoffnavn			Innhold
	EF-nr.	Index-nr.	REACH-nr.	
	Klassifisering (Forordning (EF) nr. 1272/2008)			
7681-11-0	Potassium iodide p.A.			20 - < 25 %
	231-659-4			
	STOT RE 1; H372			
7697-37-2	salpetersyre 65 %			5 - < 10 %
	231-714-2	007-030-00-3		
	Ox. Liq. 3, Acute Tox. 3, Skin Corr. 1A; H272 H331 H314 EUH071			
1304-85-4	Bismuth-(III) nitrate			5 - < 10 %
	215-136-8			
	Ox. Liq. 2, Skin Irrit. 2, Eye Irrit. 2, STOT SE 3; H272 H315 H319 H335			

Ordlyd i H- og EUH-setningene: se under avsnitt 16.

Særlige konsentrasjonsgrenser, M-faktorer og ATE

CAS-nr.	EF-nr.	Stoffnavn	Innhold
	Særlige konsentrasjonsgrenser, M-faktorer og ATE		
7681-11-0	231-659-4	Potassium iodide p.A.	20 - < 25 %
	oral: LD50 = 2779 mg/kg		
7697-37-2	231-714-2	salpetersyre 65 %	5 - < 10 %
	som kan innåndes: ATE 2,65 mg/kg (damp) Ox. Liq. 3; H272: >= 65 - 100 Skin Corr. 1A; H314: >= 20 - 100 Skin Corr. 1B; H314: >= 5 - < 20		

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt råd

Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig, vis etiketten om mulig. Førstehjelp: bruk verneutstyr! Bring impliserte ut av risikoområdet og legg dem ned.

Ved innånding

Sørg for frisk luft.

Ved hudkontakt

Får man stoff på huden, vaskes straks med polyetylenglykol, deretter med rikelige mengder vann. Tilsølte klær må fjernes straks og vaskes før bruk. Ved hudirritasjon: Søk legehjelp.

Ved øyekontakt

Ved øyekontakt vaskes øynene øyeblikkelig med rennende vann i 10 til 15 minutter mens øyelokkene holdes fra hverandre, konsulter deretter en øyelege.

Ved svelging

Skyll munnen straks og drikk etterpå rikelig vann. IKKE framkall brekning. Skadevirkninger på mennesker og mulig symptomer: Mageperforasjon. Kontakt lege umiddelbart. Må ikke få drikke noe nøytraliseringsmiddel.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Det foreligger ingen informasjoner.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Symptomatiske behandling.

AVSNITT 5: Brannslokkingstiltak

5.1. Slokkingsmidler

Egnet slukkemiddel

Tilpass slokningstiltak til omgivelsene.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Ved brann kan oppstå: Farlige forbrenningsprodukter

5.3. Råd til brannmannskaper

Ventilasjonsuavhengig åndedrettsapparat og kjemikaliebestandig vernedress må brukes. Heldekkende vernedress.

Ytterligere råd

Slå ned gasser/damper/tåke med vann i spredt stråle. Forurenset slukkevann samles separat. Må ikke slippes ut i det vanlige rørsystemet.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Generell informasjon

Det må sørges for tilstrekkelig lufting. Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Bruk personlig verneutstyr.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Må ikke komme i kloakksystemet eller i vassdrag.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Andre opplysninger

Må opptas med væskebindende material (sand, kiselgur, syrebinder, universalbinder). Det absorberte materialet må behandles i henhold til avsnitt om avfallshåndtering.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Sikker håndtering: se avsnitt 7
Personlig verneutstyr: se avsnitt 8
Avhending: se avsnitt 13

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Sikkert håndteringsråd

Ved åpen omgang/håndtering må man bruke anretning med lokalt avsug. Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke.

Henvisninger til brann- og eksplosjonsbeskyttelse

Ingen særlige forholdsregler er nødvendig.

Anvisninger for generell yrkeshygiene

Ta av tilsølte eller kontaminerte klær umiddelbart. Retningslinjene for hudbeskyttelse henges opp og overholdes. Før pauser og ved arbeidets slutt vaskes hender og ansikt grundig, ta en dusj hvis nødvendig. Det må ikke spises eller drikkes under bruk.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Krav til lagringsområder og containere

Emballasjen skal holdes tett lukket. Oppbevares innelåst. Må lagres på en plass som kun er tilgjengelig for autoriserte personer. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon og lokalt avsug på kritiske punkter.

Informasjon om lagring i fellesrom

Ingen særlige forholdsregler er nødvendig.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Bruk som laboratoriumsreagens

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære

CAS-nr.	Stoffnavn	ppm	mg/m³	fiber/cm³	Kategori	Kilde
7697-37-2	Salpetersyre	2	5		Gjennomsnittsv.	

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede tekniske styringskontrollmekanismer

Ved åpen omgang/håndtering må man bruke anretning med lokalt avsug. Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke.

Beskyttelse og hygienetiltak

Øye-/ansiktsbeskyttelse

Egnet øyebeskyttelse: vernebriller.

Håndvern

Ved omgang med kjemiske arbeidsstoffer kan man bare bruke kjemikalievernhansker med CE-merking inklusivt firesifret kontrollnummer. Kjemikalievernhansker må utvelges arbeidsplass-spesifikt avhengig av risikostoff og -mengde. Det anbefales å avklare kjemikalieholdbarheten til de ovenfor nevnte beskyttelseshansker for spesiell bruk med hanskeprodusenten.

Hudvern

Bruk egnede verneklær.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern skal benyttes ved utilstrekkeligventilasjon.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform:	Flytende
Farge:	gul-brun
Lukt:	Jod

Fysiske tilstand

Smeltepunkt/frysepunkt:	ikke bestemt

Kokepunkt eller begynnelseskokepunkt og kokeområde:	ikke bestemt
Flammepunkt:	ikke bestemt

Antennelighet

fast/flytende:	ikke anvendelig
gass:	ikke anvendelig
Nedre eksplosjonsgrenser:	ikke bestemt
Øvre eksplosjonsgrenser:	ikke bestemt

Selvantennelsestemperatur

fast stoff:	ikke anvendelig
gass:	ikke anvendelig
Spaltningstemperatur:	ikke bestemt
pH-verdi (ved 20 °C):	1
Vannløselighet:	lett løselig

Løselighet i andre løsningsmidler

ikke bestemt

Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann:	ikke bestemt
Damptrykk:	ikke bestemt
Tetthet:	ikke bestemt
Relativ damptetthet:	ikke bestemt

9.2. Andre opplysninger

Opplysninger om fysikalske fareklasser

Oksiderende egenskaper

Ikke-oksiderende.

Andre sikkerhetskarakteristikker

Faststoffinnhold:	ikke bestemt
Relativ Fordampningshastighet:	ikke bestemt

Andre opplysninger

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Risiko for farlige reaksjoner.

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt under lagring ved normale omgivelsestemperaturer.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Eksoterm reaksjon med: Base, Peroksider, Oksideringsmidler.

10.4. Forhold som skal unngås

ingen

10.5. Uforenlige materialer

Hold borte fra: Base, Oksideringsmidler, Peroksider.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen farlige spaltningsprodukt kjent.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Informasjon om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008

Akutt giftighet

Basert på tilgjengelig data, blir klassifiseringskriteriene ikke tilfredsstilt.

CAS-nr.	Stoffnavn				
	Eksponeringsvei	Dose	Arter	Kilde	Metode
7681-11-0	Potassium iodide p.A.				
	gjennom munnen	LD50 2779 mg/kg	Rotte		
7697-37-2	salpetersyre 65 %				
	ved innånding damp	ATE 2,65 mg/kg			

Irritasjon- og etsevirkning

Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
Gir alvorlig øyeskade.

Følsomme påvirkning

Basert på tilgjengelig data, blir klassifiseringskriteriene ikke tilfredsstilt.

Kreftfremkallende, mutasjonsfremkallende eller giftige påvirkninger for forplantning

Basert på tilgjengelig data, blir klassifiseringskriteriene ikke tilfredsstilt.

Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering

Basert på tilgjengelig data, blir klassifiseringskriteriene ikke tilfredsstilt.

Spesifikk målorgantoksisitet - gjentatt eksponering

Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering. (Potassium iodide p.A.)

Aspirasjonsfare

Basert på tilgjengelig data, blir klassifiseringskriteriene ikke tilfredsstilt.

Ytterligere opplysninger om prøver

Blandingen er klassifisert som farlig i henhold til forordning (EF) Nr. 1272/2008 [CLP].

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Produktet er ikke: Økotoksisk.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Produktet ble ikke kontrollert.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Produktet ble ikke kontrollert.

Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann

CAS-nr.	Stoffnavn	Log Pow
7681-11-0	Potassium iodide p.A.	0,04000071

12.4. Mobilitet i jord

Produktet ble ikke kontrollert.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Stoffene i blandingen oppfyller ikke PBT/vPvB kriteriene iht. REACH, vedlegg XIII.
Produktet ble ikke kontrollert.

12.6. Endokrine forstyrrende egenskaper

Dette produktet inneholder ikke noe stoff som viser endokrine forstyrrende egenskaper for ikke-målorganismer, da ingen av ingrediensene oppfyller kriteriene.

12.7. Andre skadelige virkninger

Det foreligger ingen informasjoner.

Andre opplysninger

Må ikke komme i kloakksystemet eller i vassdrag. La ikke komme ned i undergrunnen/bakken.

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallsbehandling

Må ikke komme i kloakksystemet eller i vassdrag. La ikke komme ned i undergrunnen/bakken. Avhending i samsvar med gjeldende forskrifter.

Forurenset emballasje og anbefalt rengjøringsmiddel

Ikke kontaminerte og resttomte emballasjer kan bli tilført en gjenutnytting. Kontaminerte emballasjer skal behandles etter materialets forskrifter.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

Land transport (ADR/RID)

14.1. FN-nummer eller ID-nummer:	UN 2031
14.2. FN-forsendelsesnavn:	SALPETERSYRE
14.3. Transportfareklasse(r):	8
14.4. Emballasjegruppe:	II
Etiketter:	8

Klassifisering-kode:	C1
Begrenset mengde (LQ):	1 L
Fristillt mengde:	E2
Transportkategori:	2
Fare-nummer:	80
Tunnelbegrensingskode:	E

Skipstransport innenlands (ADN)

14.1. FN-nummer eller ID-nummer:	UN 2031
14.2. FN-forsendelsesnavn:	SALPETERSYRE
14.3. Transportfareklasse(r):	8
14.4. Emballasjegruppe:	II
Etiketter:	8

Klassifisering-kode:	C1
Begrenset mengde (LQ):	1 L
Fristillt mengde:	E2

Sjøtransport (IMDG)

14.1. FN-nummer eller ID-nummer:	UN 2031
14.2. FN-forsendelsesnavn:	NITRIC ACID
14.3. Transportfareklasse(r):	8
14.4. Emballasjegruppe:	II
Etiketter:	8

Spesielle bestemmelser:	-
Begrenset mengde (LQ):	1 L
Fristillt mengde:	E2

EmS: F-A, S-B

Lufttransport (ICAO-TI/IATA-DGR)

14.1. FN-nummer eller ID-nummer:	UN 2031
14.2. FN-forsendelsesnavn:	NITRIC ACID
14.3. Transportfareklasse(r):	8
14.4. Emballasjegruppe:	II
Etiketter:	8

Begrenset mengde (LQ) Passenger:	Forbidden
Passenger LQ:	Forbidden
Fristillt mengde:	E0
IATA-Emballeringsinstruksjon - Passenger:	Forbidden
IATA-Maksimalt kvantum - Passenger:	Forbidden
IATA-Emballeringsinstruksjon - Cargo:	855
IATA-Maksimalt kvantum - Cargo:	30 L

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Det foreligger ingen informasjoner.

14.7. Bulktransport til sjøs i henhold til IMO-instrumenter

ikke anvendelig

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

EU-forskrifter

Innskrenkning av bruk (REACH, vedlegg XVII):

Innføring 3, Innføring 75

Ytterligere henvisninger

Vær oppmerksom på: 850/2004/EC, 1107/2009/EC, 649/2012/EC. Pass på å begrense arbeidet for gravide og for ammende mødre etter mødrevernretningslinjene (92/85/EWG). Pass på å begrense arbeidet for ungdommer i henhold til arbeidervernloven for ungdom (94/33/EU).

Nasjonal forskrifter

Sysselsettelsebegrensning:	Pass på å begrense arbeidet for ungdommer i henhold til arbeidervernloven for ungdom (94/33/EF).
Vannfare-klasse (D):	3 - meget farlig for vann

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Stoffsikkerhetsbedømmelser for stoffer i denne blandingen ble ikke gjort.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Forandringer

Dette datablad inneholder forandringer fra den tidligere utgave i seksjon(er): 9.

Forkortelser og akronymer

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route
(European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service
LC50: Lethal concentration, 50%
LD50: Lethal dose, 50%

Klassifisering av blandinger og anvendt vurderingsmetode i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Klassifisering	Innordningsmetode
Skin Corr. 1; H314	På grunnlag av testdata
Eye Dam. 1; H318	På grunnlag av testdata
STOT RE 1; H372	Beregningsmetode

Ordlyd i H- og EUH-setningene (Nummer og fulltekst)

H272	Kan forsterke brann; oksiderende.
H314	Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H315	Irriterer huden.
H318	Gir alvorlig øyeskade.
H319	Gir alvorlig øyeirritasjon.
H331	Giftig ved innånding.
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H372	Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
EUH071	Etsende for luftveiene.

Utfyllende opplysninger

Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet beskriver våre kunnskaper ved trykking etter vår beste viten. Denne informasjonen skulle gi Dem holdepunkter for sikker omgang ved lagring, bearbeidelse, transport og fjerning av det produktet som dette sikkerhetsdatabladet nevner. Opplysningene er ikke overførbare til andre produkter. Hvis produktet blir blandet eller bearbeidet med andre materialer, er opplysningene i dette databladet ikke uten videre overførbare til det da ferdige nye materialet.

(All data for de farlige bestanddelene ble tatt fra siste versjon av underleverandørenes produktdatablad.)